LIBRARY AND MUSEUM
UKRAINIAN CULTURAL & EDUCATIONAL CENTRE
WINNIPEG, MAN. CANADA

— НАША СИЛА В НАС САМИХ —

СТРІЛЕЦЬКІ ВІСТИ

VETERANS NEWS

Орган Української Стрілецької Громади в Канаді

— РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ —

АДРЕСА: BOX 2121. WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Рік II. Ч. 11-12 20. ГРУДНЯ 1931. WINNIPEG, MAN., Dec. 20, 1931. Vol. II. No. 11-12

У Виру Куріозів

Здавалосяб, що всім тим, кому судила доля захищати найвище національне добро—будучність нації, її права та добробут, необхідно мати повну освідомленість ваги тієї справи, нести повну відповідальність за справу, ясність провідної лінії та нарешті кермуватися законами залізної льогіки та послідовности. На превеликий жаль одначе, часто очевидні факти, як два рази два доказують, що наші діячі не дивлячись на свою щирість, патріотизм, добру волю, не мають тієї послідовности ясної лінії, а про льогіку не приходиться й згадувати. Тут приходиться не лишень підкреслити той хаос, те страшне накопичення ідей, ідейок, переконань, змін переконань, орієнтацій і чого тільки не хочемо, а часом просто ми є свідками повної політичної вакханалії, яка сьогодня стає вже зрозумілою не лишень тверезому політичному розумові, що керується засадами етики та національної моралі, а першому ліпшому студентові першого курсу, який приходить до стичности з елементарними поняттями політичних наук.

Годі перерахувати всі ті факти, які ціхують все вище сказане. Їх тисячі — наслідок непослідовности, невитревалости, безділля, або в найкращому разі явної продажности ворогам. Досить вказати на такі грубі історичні факти як істнування таких болячок на національному тілі, як варшавське УНР, як Петрушевичівщина, як буферне УССР, як зміновіховство та хрунівство, як десятки инших, щоб жахну тися і розпачливим криком болю кричати до неба: "Схаменіться недолюдки". Схаменіться і перестаньте бути "грязю Москви" та "варшавським сміттям". Перестаньте і свій "образ божий багном не скверніте", згадайте чиї ви сини, яких батьків, ким за куті. Але дарма кричати. Дарма апелювати до сумління розуму, коли його вже зовсім не стрічено. Дарма. Ми бачимо, що ріжне терміття не лишень само пріє на чужих смітниках, але засмічує нашу історію та її добру славу ріжними капостями. Не подумаймо, що поява такої квіточки, як брошура Шульгіна "Державність чи гайдамаччина" видана за гроші одного з наших

кількома роками кріваву боротьбу. Звідки ми канадійські Українці дізнаємось, що там робилось, чому знова впала наша держава. Про все це розкаже нам наш **найліпший і найправдивіший приятель — українська книжка.**

Будьмо-ж культурнійші як були! Купуймо й читаймо більше книжок як дотепер!

П. Ш - а.

В річницю смерти сот. Ю. Головінського комманданта УВО

Мотто: —

Не забудьте помянути
Не злим тихим словом.
Т. Шевченко.

Рік минув 30. вересня, коли то ляхи замордували в ганебний спосіб бл. п. сот. Ю. Головінського, комманданта УВО. Але чи згадав хто про цего героя в день Його смерти? Чи віддав хто Йому посмертну почесть? Так! Віддали!... Тільки не ми. Віддали ті, що стогнуть у ярмі і страдають по тюрмах. Віддали ті, котрих ляхи переслідує на кожнім кроці і готовий кожної хвилини заложити їм петлю на шию.

Але ми у вільній країні забули про цей смутний день, забули про слова найбільшого українського пророка Т. Шевченка: "Не забудьте помянути не злим тихим словом". Забулисьте всі, тілько не забув я свого давного сотника, з котрим я під його проводом входив побідоносно в столицю України, золотоверхий Київ. А що я не міг взяти живої участи в відданню йому нагробної почести, посилаю їзза океану оцих моїх пару слів, котрі присвячую тим героям, що віддали почесть бл. п. Ю. Головінському, кладучи трупом, револьверовими стрілами найбільшого ворога українського народу Т. Голуфка.

З за хмари місяць виринає,
На небі зорі мерехкотять,
У нічній пітьмі неначе тіни
Чорні постаті полями мчать.

Стають що хвиля, то присідають,
До землі падуть, то знов біжать,
Немов від смерти так утікають,
Або за скарбом ідуть шукать.

Се не від смерти так утікають,
Ані за скарбом ідуть шукать,
Се у річницю смерти Твоєї
Ідуть поклін Тобі віддать.

Не на могилу вони прямують
Де спочивають кости Твої,
Ідуть до ляха сказати йому
Щоб поклонився до ніг Тобі.

Перед очима щось вже чорніє,
Це трускавецька віля-будівля.
В нічних постатях у серцях тліє
Месть. Пімсту несуть з підпілля.

Ворогам вічним, що нас катують
І всеє нищать, що наше до тла,
Що братів наших вічно мордують,
А брешуть всюди, що нам свобода.

У цій будівлі був ворог скритий,
Що смоктав вічно з народу кров,
Що українське стирав на порох
А в кінці пацифікацію кровавy наслав.

І так задумався лях препоганий,
Яку-б нахабність зробити знов,
Чи стрілять людей, чи буком бити
Чи припняти їх краще до оков.

Та не сповнились гадки прокляті,
Що кат так штучно їх плянував,
Бо із надвору легенько—тихо
До дверий тричі хтось застукав.

"Вейсьць прошем" — лях відізвався
І хотів двері сам відчинять,
В ту хвилю в кімнату вступили,
Незнані дві чорні постаті.

Добрий вечір! ляше проклятий!
Ми по прикаву до тебе прийшли.
Чого-ж небоже так ся скриваеш?
Ну і на силу тебе ми знайшли.

Тобі доволі кров нашу пити,
І землю нашу в нас рабувать,
Сегодня кате є день розплати,
Поклін почести Йому тра віддать.

І в ту хвилину роздались стріли,
Лях трупом на землю паде.
Чи чуеш за гроба наш Комманданте?
Це почесна сальва для Тебе.

Скиталець

Вбивство Т. Голуфка

Хто був Т. Голуфко?

Т. Голуфко, колишній діяч із "Польської партії Соціялістичної" (ППС), по захоплені влади Пілсудським, зривае партії єю та віддається в цілости до розпорядимости Пілсудського, "як найвірнійший його жовнір". Зараз по перевороті входить до міністерства закордонних справ у Варшаві, де одержує становище **начальника східнього відділу.** Уже на тому становищі стрічається з українським питанням та консеквентно проводить у життя лінію польської політики, цілковито тотожну з лінією бороненою вшехполяками: **погодитися з большевицькою Москвою кошт том української справи.** Або инакше кажучи: **розділити сфери впливів між Польщею а червоною Москвою на українських землях та закріпити панованнн кожної** сторони на землях у своїй полосі впливу приділеній їм договором в Ризі. Зробивши в той спосіб українське питання **внутрішньою справою Варшави та Москви,** отже і **зліквідувавши його міжнародне значіння,** а рівночасно **здушуючи змагання до незалежности українського народу** на землях обох держав, мало закріпитися до теперішнього уклад відносин на Сході Европи, що був вигідним так для Польщі, як і для Москви.

Таку політику, боронену Голуфком і підтримувану вшехполяками, заступає з одного боку Польща послідовно до нинішнього дня, зрезигнувавши зі всяких походів на Київ та "границь в 1772 р." та здушуючи внутрі у себе незалежницький український рух всякими способами від проєктів "регіоналізму" починаючи а на тюрмах і "пацифікаціях" кінчачи. З другого боку переводять її большевики зліквідувавши самостійність КПЗУ і підпорядкувавши її "Комуністичній Партії Польщі", а внутрі у себе виключуючи українство від "колективізації" почавши, а на Солов ках і підвалях че-ки скінчивши. Якрав льогічним продовженням тої політики є останні пересправи польсько-большевицькі на тему пакту про неагресію, який мав би на цілі на довший час, як не "на віки вічні" закріпити теперішний стан на Сході Европи. Що така політика є крайно ворожа і небезпечна для Української Нації не треба підкреслювати.

Уже на пості начальника східного відділу Голуфко стрічається з українською проблемою в Польщі. Та більше нею занявся по останніх виборах до сойму, коли став віцепрезидентом клюбу проурядового ББ, та головою соймової групи клюбу, маючи крім того пост заступника голови польського інституту для справ національних меншостей. Справа в тому, що у звязку в саботажною, пацифікаційною а по тім протестною акцією, українська проблема в Польщі, стала, проти бажання Польщі та всупереч лінії польської політики, бороненої Голуфком, гострим пи-

таним міжнародного характеру. Несподівано для полянів справа стала не тільки предметом бісілової пропаганди, але й предметом правним, розслідом міжнародних тіл (Комітет Трьох, Ліга Націй, Конгреси національних меншостей, Конгреси прихильників Т-ва Ліги Націй, то що). От тут Голуфко мав сповнити велике завдання: звести українське питання в міжнародної проблеми до внутрішньої польської справи, знищити взагалі його політичний характер, обмежуючи його навіть же до не культурної автономії, а до раціоналізму, побутовщини. Завдання дійсно велике, навіть і тоді, коли б вдалося перевести хоньби малу його частинку, от напр. зняти з міжнародного поля надзвичайно неприємну для Польщі справу "пацифікації", та тим самим зробити на довший час українську справу на міжнародній полі неактуальною. От того завдання підняся Голуфко.

Тактика переведення його була наступна: з одного боку крім безпосередніх заходів польських чинників (амбасади, міністерство закорд. справ, преса, тощо), що мали на цілі паралізувати українські заходи на міжнародній полі, взято до помочі польоніфільський табор УНР, який дезавуав справу Західних Земель як большевицьку і німецьку інтригу (знані виступи Шульгина, Лівицького, то що); з другого боку внутрі Польщі, крім паралізування українського руху при помочі поліції, війська, судів і взагалі цілого адміністраційного апарату, роблено все можливе, щоб бити Українців українськими руками, подібно як це вдалося зробити на зовнішнім полі (уенерівці). Заохочені недавним вмілим посуненням польської тактики, яке покінчилося компромітуючим осудженням саботажної акції управами українських легальних партій, підготовлювано друге посунення, що мало на цілі — відкликати українські скарги з Женеви українською Парляментарною Репрезентацією.

Однак ті заходи, що ними кермував Голуфко, були ним так навмілю її невдало зроблені, що не тільки не помогли, але навпаки скомпромітували Польщу в очах закордону. А заразом викликали рішучий протест українських мас в краю і за кордоном проти "Укр. Парляментарної Репрезентації", яка, пішовши на панок "уходовщини", мовляв знівечити всі дотеперішні здобутки зовнішньо – політичної акції.

Однак ця невдача Голуфка, не завернула його із раз обраної дороги. Бачучи, що з одного боку прівчники УНДО дуже прихильно відносяться до прихильних угодовецьких підшептів полянів, а з другого боку угодовецькі заходи ширять деморалізацію і замішання в українськім суспільно – політичнім житті, Голуфко не відступав від тактики — через угодовщину до наміченої цілі. Вісти про різні "норніґкаві", реферати на "приватних помешканях", "приватні розмови" між полянами а Українцями, тайні переговори, тощо, мружляли від уха до уха, пошепки, окружені до того сплетнями, а від часу до часу передіставалися на сторінки преси. Що мали вони своє позитивне знаніння для полянів, свідчить хоньби той факт, що їх вплив видно навіть на рішеннях таких тіл як Ліга Націй, яка устами Комітету Трьох, в справі, при розгляді українських петицій, вказала на потребу безпосередніх переговорів обох заінтересованих сторін (польської і української); подібне рішення виніс Конгрес Тов. прихильників Ліги Націй в Брюсселю.

Безперечно булоб наївним думати, що Ліга Націй чи хтось инший при инших обставинах міг би рішити щось таке, що змінювало б в корені положення українського народу на Західних Землях. І не під тим оглядом "угодовщина" є шкідлива. Вже її шкідливість в тому, що всі ті нереальні балачки про "уходу", за якими зрештою не йдуть ніякі діла, мають перед чужинцями з одного боку закрити тодішній стан екстерміняційної, безпощадної, винищуючої політики Польщі на Західній Україні, а з другого боку мають дати чужинцям ілюзії, що й справді українську справу в Польщі можна вирішити як внутрішньо-польську справу шляхом "уходи", якої ніби бажає український нарід та до якої змірає та хоче реалізувати Польща. Міжтим Польща має забов'язання міжнародного характеру супроти Українців, які повинна давно зреалізувати й то без ніякої уходи; тимчасом вона не тільки цього не зробила, але що більше, дотеперішне панування Польщі на українських землях, це безперервне ломання тих забов'язань, а й більше того, дотягання всіх прав, гарантованих польськими законами, та дотягання людських прав, панування варварства і розбещених інстинктів. Ярмо усі ті балачки про "уходу мають замилити очі чужинцям та успокоїти світову опінію, занепокоєну подіями на Західних Землях.

Та далеко гірше знаніння "уходовщини" є на внутрішнім полі. Ці балачки, фалші, пошивання в дурні, що має на цілі пристати чуйність українських мас, а ширенням неспрадваних ілюзій як відносно поправи положення народу під Польщею, зробивби його не підпорним, зовсім придатним на найдикші експерименти, що мають на цілі знищити нас культурно, економічно та політично.

Під моральним оглядом ашемполонізна політика отвертого походу проти мас є куди ліпша, бо збиває нас в один протиполонізний фронт, заставляє боротися й боронитися, сталить нас морально, а крім того дає нам причину виступати перед світом обвинителями Польщі. Між обома політиками на дікі ріжниці нема; таке саме нищення шкільництва і культурних установ, такий самий визиск економічний, така сама колонізація, така сама полонізація, такі самі релігійні переслідування, такий самий утиск кооперації, таке саме недопускання Українців до державних установ, таке саме перекинення Українців до корінної Польщі, а спровадження польських зайдів на наші, такі самі арешти, процеси, тюрми, такі самі побої і тортури, такий самий утиск на всіх полях нашого життя. Але є ріжниця у формі: уходовщина, не дасть нам нічого, видячи на ділі ту саму політику екстерміняції, заслінює нас і ослаблює. І мимо до завдання істнування на нашім народнім тілі такого смердючого болячка як полонізна хруніда, такого рака як уенерівщина і такого чирака як замаскована, навіть ширша галицька уходовщина кліка; їх наслідок є такий розгардіяш та деморалізація, яка оце зараз панує на наших землях.

Головним виконником того стану був ярмаз Т. Голуфко, що — як повідомляє польська преса — "до останніх днів вів переговори з українськими політиками в справі уходи".

Крівава Рана

(Парижський "Укр. Голос")

У визвольних змаганнях кожного народа є подиноші фрагменти, що назавше лишають по собі незатертий слід і показ час крівавих незагоєну рану. Одним з найбільших крівавих фрагментів визвольної боротьби українського народа — є повстанчий рейд на Україні в 1921 р., який був роком жорстокого і крівавого панування московсько-комуно – большевицької орди на Україні. Поминаючи зі своїми зовнішніми ворогами та випарши українську армію за Збруч, московсько – більшевицький уряд потопив 3/4 цілого війська на Україні, аби здушити її в морі крови втопити повстанчий рух українського народа. Ціла Україна висилдала немов один табор; за прихильність і співчуття до повстанців палили цілі села, а спійманих повстанців безпощадно розстрілювали. Настали часи гірше татарської навали, бо

Татари дістанши виклик, лишали в спокої її не посягали на душу українського народа, а московські монголи не тільки посягали на українські землі, але й на душу народа.

І от в цей момент, коли большевики голосили перед цілим світом, що на Україні все "благоденствует", що існує окрема українська держава з власним урядом, зявились мов примари легендарних героїв на правобережній Україні 1000 лицарів, що без надуми й вагання кинулися в лютий бій. Босі й голодні, з номінальною кількістю амуніції, розпочали безсмертні герої свій рейд, щоб показати окупантам, що жадна сила, жадний терор не в силі здушити порив українського народа до незалежности. У всесвітній історії, мало знайдеться подібних прикладів, щоб не одиниці, але 1000 лицарів свідомо пішли на смерть, аби своєю кров'ю збудити приспаний нарід. Прийшовши більше як 200 верств серед безнастанних боїв група повстанців будила села та всипляло надію, що "ще не вмерла Україна!". Але є край і безможному перейдеу. Московське командування сконцентрувало величезну силу її кинуло її на боротьбу з повстанцями. Московське військо пустим поростком оточило повстанну групу, щільно замикаючи всі виходи. 16-го листопада ворожий перстень почав зужуватися і замикав повстанну групу в с. Малих Мінках. Повстанці очайдушно кидались на всі сторони, намагаючись прорвати коло, але не під силу було змагатись, тим більше, що половина козаків лежала на санях рапові та з від мороженими руками й ногами. Кінота Котовського почала наступати зі всіх сторін, повстанці боронились як звірі, заслоняючи собою раненних, а ті бачучи безвихідне положення, рушними прапорами зрізали себе, добивали один другого багнетами, щоб не дістались живими в руки катів. Ще не була бій маневровий, війни, що була страшна різня. Ледви сотня козаків і старшин на санках прокочила в щілину й прирвавшись темрявою, бігом подалась на північний схід, де й сховались у лісистих болотах.

Понад 500 повстанців попало в полон. Всіх їх запхано і зашнено в церкві в Мінках, де до приїзду "Чрезвичайної Пятьорки!" в страшний нелюдський спосіб катували і знущались. Ч. К. постановою 22 листопада присудила розстріляти 359 вояків, а 833 відправити в "особий відділ для провірки. Під м. Баваром вели кати виконали полоненим глибоку могилу, зігнали з далеких повітів селян, щоб на власні очі побачили, як карають окупанти борців за Рідний Край. В 12 год. пол. вивели з церкви засуджених, змучених сполевірянних майже голих українських героїв. Селянство плакало дивлячись, як вони підтримували один другого, всі вже не були подібні до людей, а скорше до якихось примарів, що спутали босими ногами по снігу її позначали свій шлях крові, що окапувала з пошматованого тіла. Які вони вже не мали людської подоби, але в обличчю смерти, були горді й поважні. Поставивши їх півколом коло ями, Москалі напоготовили скорострільні, але ще перед екзекуцією виступив червоний комісар і спитав: "хто заявляє каяття та присягне вступити в ряди червоного московського війська для боротьби з українськими бандами, — той буде помилуваний". В цю прізну хвилю виступив вістун Щербак і прикриваючи рукою вибите нагаєм око, сказав: "Ми знаємо, що нас чекає і ми не боїмось смерти, але до вас служити не підемо. Коли ви нас побєте, то знайте, що за нас помститься український нарід, а коли до українських козаків дійде чутка про вашу панібну роботу, то за кров нашу вони будуть нищити все, що тільки має хоч найменший звязок з вами, катержанні". Прімє потужне: Слава! — крикнули повстанці і з грудей засуджених на смерть запунало :;Ще не вмерла Україна!". Комісар крикнув "Огонь"! Скорострільні почали свою роботу заглушивши спів. Повтось справне пекло: клекотіли скорострільні, зойки раненних, спів умираючих

Дехто в останнє хвилю пробував рятуватись утечею, але комісари поодинокими стрілами ножного клали трупом. За коротку хвилю вже нікого не було на ногах, решту трупів червоноармейці кидали в яму, де стопали недобиті — її поспішенись почали присипати землею, бо вже навіть нерви червоноармейців не могли довше витримати цієї картини. Довго ще ворушилась жива могила, яку зі снаженою лютістю утоптували чоботи московського хама. І висипали селяни високу могилу, що з вітром говорила, що тут лягли борці за волю, честь її славу української Держави.

Але не довго пишалась висока могила; два роки пізнійше московські кати нанавали рівнати її з землею, щоб не ходили на могилу мов на прощу. Але даремні заходи! Що року в день мученичої смерти чують довколинні селяни голос сурми, а біля могили стають у лаву мученики. Кожний з них має кривавну рану, з якої сочиться кров, немов підтверджуючи серед новинну легенду, що при появі убийника рана вбитого починає наново кривавитись. І рана українського народа при зустрічі не тільки з катами, але й з тими, хто з ними братається, наново кривавиться й буде кривавитись доти, доки всіх убийників не досягне справедлива й неминуча кара.

Євген Д.

Карпацькі Діти

Святий Вечір в 1921 р... Ромко колишній "кайзер унд кенігліке надет аспірант" нинішний директор свіжого повітря, ще в тиждень на перід призначив відсвяткувати св. Вечір у Львові. Несторко, давний студент четвертої реальної, котрий через свої радикальні погляди опинився на слизькім, нині як "господарський помічник" і я, мали доповнити товариство. На означений час зібралися в комплеті. Однак настрій був досить мовчаливий, й мова не клеїлася. В деяких заводилося на позіхання. Хтось запропонував "марияша!". Карти по столі сновигалисьь немов папірці. Заблуканий пугач в побливькім саді висловував писливе: пугу... пугу... На дворі лабатий сніг лінивo клався на пилля косгрубатих дерев. Село, помимо святочного настрою, сточивало в дрімоті. Лиш час від часу дітвора запімоніла колядою.

Леся подавала чай. Постинцем бубоніли залубні, а дрібні дзвіночки остерігали необачних пішеходів: уважай, хтось їде! Нараз затихли... Хтось легким служотом запукав у вікно. Ромко поспішив на стрічу. Хвиля нервового очікування й Ромко повернув з "дорученням".

Ніхто нікого не питає; всі знали, що треба чимскорше виконати. Поспішно оглянули "сплюванки" й ладились в дорогу. Леся виряджала "робітницькі" торби потрібними причандалами... і щасливої дороги!...

Мені хотілось ще поправникувати, але симпатична хозяечка показалась на вид мовчаливою — закинув "мантлю", подякувавши за гостинність, потягнув у свояси.

Нь спалось... Думки обсіли голову й настирливо силкувались збагнути судьбу дорогих друзяк. Чи виконають свою задачу як слід? Чи повернуть здорові? А може... Ну, це непершина!.. не таке бувало!

Рівдво. Я чекав і вичислював години з напруженням. Коби вечір, коби швидше.., години завялися і мазурались страшенно розліло... в безконечність. Ледво на силу стінний годинник висилив із себе одинайцяту в ночі.

Тремтячою рукою закинув свою нерозлучну "мантлю", спадщину по покійній Австрії і побіг навідатися до Ромка.

На превелике диво Ромко сидів за вечерою. Я кинувся обняти товариша і поздоровити з поворотом.

Здоров... Як повелось... Несторко стріляв як автомат, але значучий рух Ромка примусив мене оглянутись. На ліжку лежав Несторко і спокійно спав. Ліва рука з перевязкою спочивала на ковдрі.

Що сталося? Скажи швидше! — вимагав я від змученого товариша.

Ромко закурив папіроску, закинув ногу на ногу й почав пів голосом:

"Ми осягнули той бік без жадних особливших випадків. Поладнавши найважнійші справи, нині рано спрямували в сторону кордону, щоби перейти його під охороною ночі. Здавалося, що на кордоні нема живої душі. Ліс нежурно шумів, хиба час від часу перебіг сіромаха, показуючи нам "гіндерланд". Напруживши всю свою увагу в пункт, з котрого сподівалися небезпеки, перескочили гаспидський кордон і відітхнули з полекшою. Я провірив свій "вантаж" і приспішивши ходи, спрямували до села І...

Здавалося, що ми вже на безпечній дорозі. Та це була ілюзія. У віддалі не більше двайцять кроків, із-за шопи заступило нам дорогу пять мордатих "стружуф без печеньства". Я жахнувся і задеревів. Тіка ти в бік — шибнула думка. Але розважнійша говорила: за пізно!. Треба було на хитрощі. Використавши догідний момент, я шепнув несторови: ми пяні... більш не було часу' пять патлатих морд окружило нас.

— Звідки! — були їх перші слова. Я теліпав ногами й плів несотворені речі, про якісь хрестини, кляв сусіда Марка з горбка, штовхав "кума" Нестора немилосердно в бік, за його "придуркуватість". Жандарми реготались. Покепкувавши собі з нас, забрались, а ми "заганяючи качки" поплентались в сторону села.

Але внутрішний голос витакував тривогу. Я оглянувся. Жандарми проводили нас очима. "Гей там зачекати"! — долетів голос з їх сторони. Чекати означало попасти у друге в лабети, щоби тим разом уже не вихсвзнутися. Дали драпака. Ще кілька "зачекай" й посипались рясні стріли. Несторко захитався. Піддержавши його під руку по котрій спливала тепла кров, ми гнались зі шаленою швидкістю. В пригіднім хліві перестояли догіднішої пори. Різуни, згубивши наш слід, погнались в село.

І ось тобі ціла історія — кінчив сплячий Ромко.

Коло півночи пригнався "летун" — забрав, що слід і непомітно зник.

Там гень під селом, заблукані колядники хрипливими голосами затягали:

Дивная новина,
Нині Діва Сина...

Болшевицька пропаґанда в Канаді

Докінчення

Як большевики на Великій Україні переробляють українську літературу на інтернаціональний лад, так само старають ся робити большевицькі агенти в Канаді. Їхне злодійство дуже наглядне на кожному кроці. Як факт, хай послужить пісня "Ой, та зажурились Стрільці Січові" музика і слова Р. Купчинського, яку канадійські большевики цілком по большевицьки зкомунізували друкуючи у своїх виданнях "Ой та зажурились Стрільці Червонії" переробляючи дальший зміст пісні своїм большевицьким ладом.

Таких фактів злодійської роботи можна знайти дуже богато. По приїзді В. Авраменка до Канади большевики рівнож використали національні танки . Один з їхніх "творців мистецтва" зколективізував танці " Подільський Гопак, Коломийку із Запорожцем" і створив великий архитвір-танець "Серп і Молот". Подібні чудасії в большевиків на деннім порядку. Взагалі, московський коміптерн держить канадійських агентів на дуже короткім поводі і вони на осліп стараються все наслідувати. За протяг 12-и років вже висилали до Росії господарчі комуни, делеґації, орґанізовано безбожників, ударників, ріжні кампанії, секції комсомолу, викидувано "троцкістів", "кулаків". Одного ще в Канаді нема, а це правдивого комуніста, комуни, примусової колєктивізації і Чека. (ГПУ.)

В перших роках по революції російські агенти так завзято в демагогічний спосіб агітували, що певна скількість очікуючи з дня на день на комуністичну революцію в Канаді рішила вкінці виїхати до "совєтської Росії". Зорганізовано комуну заосмотрено її в гроші і рільничі знаряди і пр. і вислано на Україну в Херсонщину. Ця славна комуна розлетілась і богато її членів вернуло назад до Канади. Це дуже уємно подіяло на канадійських фанатиків комунізма і тепер большевицькі лідери від подібних експіріментів стережуться. Треба зазначити, що в Канаді живе певна скількість Духоборів (російська релігійна секта) комунальним життям. До створення бодай примітивної комуни основаної на ідеї марксізму є в Канаді досить пригідні обставини; землі досить, але бракує самих комуністів, є тільки агенти комунізму, які волять взяти заплату за свою роботу і жити розживатись життям після капіталістичної системи. Самий комунізм в Канаді істнує на півлегальній містичній формі в пропаґандивній літературі, пресі, мітінгах, на словах большевицьких ораторів, а вершок його совершенности проявляється в казочно-містичнім вигляді в совітській Росії, як в країні земного раю робітника і селянина.

Демагогічна пропаґанда московських агентів поширювана через кілька років спричинила те, що велика скількість людей зачала відставати від большевицьких орґанізацій, а богато перейшло до українських національних товариств. Ось як характеризував в пресі один з відступників комунізму: "товариші лідери клепчуть все одно і те саме, обіцюють дуже богато, але нічого з того нема. Їх бесіду можна порівнати: весна мине — літо буде, літо мине — зима буде" і т. д. Виростаючу молодь в Канаді не вспіли большевицькі агенти захопили. Вона живе вже питомим канадійським життям, хотяй до цеї справи вони приложили богато зусиль, але висліди дуже номінальні. Посторонний вплив, внутрішні дезорганізаційні чинники, непосильні вимоги членських вкладок і ріжних датків, фамілійна протекція на політика лідерів відігнала велику скількість членів. В послідних роках здобич агентів большевизму почала танути, мов сніг на сонці. З напливом повоєнної еміґрації з Галичини і Волині зачав приїзди ти до Канади збольшевичений ще в Старім Краю елемент, який знайшов прибіжище серед большевицьких орґанізацій в Канаді, який є по словам большевицьких лідерів "найкращим бойовим революційним членством".

З повоєнною еміґрацією прибула певна скількість бувших стрільців з української визвольної війни, які зорганізували Українську Стрілецьку Громаду. На початках большевицькі агенти, заняті своїми справами, ставились до Української Стрілецької Громади обоятно. Коли УСГ. стала кріпшати в скількости свого членства, як також осягнула найбільші успіхи праці, переводячи збірки на визвольну акцію в Старому Краю, на Українських Інвалідів, тоді вже большевицьким агентам годі було видержати в стані обоятности до УСГ. До їх виступу проти УСГ спонукало большевицьких агентів політбюро комінтерму в Москві, яке бачучи наглядний зріст діяльности УВО як і ОУН видало наказ до протиділяння. В слід за цим "УРВісти" почавши від 103 числа 1930 року почали кампанію проти Української Стрілецької Громади.

Методи большевицької пропаґанди зна

ні, а це брехня і лайка. Наперед большевицькі агенти почали виписувати певного рода "маніфести", в яких завзивали членів УСГ., щоб залишили ряди УСГ. В слід за цим почали так звану "розясновальну роботу", скликуючи мітінги, на яких виговорювано всякі несенітниці (зрада корпусників, перекручування історичних фактів, одним словом — ціла самотоха слів і речень без суцільної звязи, змішана з гру бою лайкою). Большевицька преса також недрімала, а поміщала цілі шпальти, в яких нібито очевидці описували ті всі зради і надужиття корпусників. Ці всі брехні перевисшили фантазію казок "Тисяча і одна ніч". Приміром пишуть "УРВісти "в Чорткові 1917 року було чотири тисячі українських корпусників. Осению 1930 р. почали орґанізувати так звані "стрілкоми", відтак кілька місяців пізнійше створили ТОДОВИЗНАЗУ (товариство допомоги визвольному рухови на Західній Україні).

П. Ш.

Свято І-го Падолиста на Литві

Як кожного року так і цього Литовсько-Українське Товариство та Гурток Українців в Кавнасі, відсвяткували в день 31-го жовтня свято створення Української Державности на Зах. Землях України. Цього року свято набрало більше величавости як інших років. Не програма свята — а однодумність та зрозуміння хвилі як зі сторони Литовців, так і нечисленної української кольонії, надало святові цеї величавости та скріпило еще більше братерські почування обох народів. Сама програма до котрої перейду згодом не була тим скріпляючим чинником, бо явилася тілько технічним заповненням вечера, Підчеркнути треба тільки це повної ваги розуміння та відношенняся литовського народа до моменту зриву створення української державности на Зах Землях України. Український народ створивши своє державне життя не в силі був закріпити свою державу, но всеж таки литовська нація віруючи в скоре здійснення українських національних стремлінь, підчеркнула тут свою солідарність та щирість в змаганнях українського народу. Вечір цей представив нам Українцям недержаву... опісля зруйнування її польським імперіялізмом... Литовцям опанування старої столиці Вильна, та згодом загарблення її поляками. Ці два факти сполучили почування обох народів, рівнож скріпили стремління не піддаватися зневірі, а неуступно йти до одної цілі, а саме відібрати загарблене.

Тепер перейду до самої програми, котра складалася із двох частин, а саме промов та вокальної частини. Свято відкрив референт пропагандивного відділу Союза Литовських Стрільців та секретар Президії Литовсько - Українського Товариства, а тут загально названий "душею" Литовсько - Українського Товариства п. Давдзвардас. По святочнім відкриттю відіграла оркестра литовського військового музея литовський та український гимни. Першу промову виголосив голова Литовсько-Українського Твариства "Освобождення Вильна" проф. Біржиска, звісний нам Українцям із своєї поїздки по Зах. Україні та Америці. Ця остання спрямувала литовську та українську іміграцію на один шлях тісної співпраці для добра обох народів. В своїй промові проф. Біржиска підчеркнув, що ідея української незалежности не дивлячися на тяжкий окупаційний режім постепенно росте і скріпляється. Литовський нарід повинен співпрацювати та старатися лучше пізнати Українців, котрі то творячи велику націю виборять собі самостійність. По промові відспівала милозвучним голосом литовські та україн. пісні абсольвента консерваторії п-на Янулевічуте, котра українськими піснями захопила публику, в наслідок чого вона нагородила співачку грімкими оплесками, а від президії була її вручена китиця цвітів. Опісля п-на Лав чіскайте віддеклямувала два вірші литовських письменників Неріса та Яноніого, по тім тріо відіграло "думку" Двожака. По тріо віддеклямував укр. студент Мінів Роман уривок з Гайдамаків. По деклямації відспівав артист державної опери п. Нагроцкіс литовські та українські пісні з українських "Гетьмани" Лисенка. По сольовім співі виголосив промову приїхавший з Берліна український журналіст Др. Чучман, котрий згадав українську минувшину і ці обставини серед яких українська нація зложила оружжя, та мимо цього, що укр. нарід терпить тяжке ярмо та розкинений по цілому світі, все таки не стратив надії виборoти собі самостійність Кінчаючи навів слова теперішнього литовського перезидента Сметони "що теперішне литовське покоління дочекається освободження Вильна", так і ми Українці надіємося, що і наше теперішне покоління дочекається свободи і незалежности. Свято закінчилося відспіванням п-ою Співіцютою литовських та українських пісень.

В день 1-го листопада в 11. год. в костелі Витовда Великого відправив Др. канонік Тимас службу божу з промовою, присвячену моментови створення української державности, опісля панахиду за полеглих в бою з ворогами України. Підчас служби Божої відспівала п-на Янулевічуте три церковні пісні. Річнож відбулася панахида за полеглих в православній церкві Друга частина свята відбулася в литовськім військовім музею, котру то зорганізував комендант музею ген. Нагавіціюс. На вежі музея повівав український прапор разом з естонським тому, що в цей день згадували помершого естонського проф., а приятеля Литви Нємі. Тут виголошено було дві промові а саме Др. Пуріксоном та Др. Чучманом. Підчас церемонії ялу спущення прапора відіграний був український гимн і зложений вінок полеглим за свободу Литви. Перед вложенням вінка виголосив промову п. Бартович, котрою вшанував память полеглих за свободу литовської державности.

На день 1-го падолиста Литовсько-Українське Товариство та гурток Українців в Кавнасі одержали поздоровлення та привіти від слідуючих організацій: Центр. Орган. СтудентівУнів. Витовда Великого, Жіночої Студ. Національної Орг. "Філіе Літуане", Студентської корпорації "Ромувос", Округа народних шкіл міста Мазейки, Учасників учительської конференції, Студ. Орг. "Явносіс Літувос" в Дотново. Підчеркнути тут треба зацікавлення та симпатію до українського визвольного руху литовського студентства, котре поминаючи надісланих привітів само явилося як в числі делеґацій від поодиноких студентських організацій, так і само від себе.

Цілу програму першого дня та програму із військового музея, розсилала радіо стація Кавнас.

Кавнас, 10./XI. 1931. **М. Р.**

ПАЦІФІКАЦІЯ ЙДЕ ДАЛЬШЕ !

Цілий місяць тяглась перед польським судом у Львові справа обвинувачення членів Організації Українських Націоналістів за приналежність до цеї організації і УВО. Їм приписували напад на почтовий віз під Бібркою хоч не всім, то дивним дивом одну справу злучено з другою. Ціль ясна доказати, що Націоналісти всі належать до УВО, хоч справа так не мається. Полякам треба оправдати нагінку на скоро зрастаючу групу, яка опираючись на широкі маси та відкидаючи угодовство, мусить повести ці маси до непримиримої боротьби за самостійність.

В процесі засуджено: Юрія Дачишина на кару смерти, Миколу Максимюка на 15 літ, Зиновія Богдана Книша на 8 літ, Богдана Кравціва на 3 роки, Зенона Пеленського на 3 роки, Дмитра Вирста на 3 роки, Богдана Кордюка на півтора року, Осипа Процишина на 15 місяців, Жигмонта Процишина на 1 рік, Юлію Козакевич на 1 рік, Володимира Качмарського на 6 місяців і Володимира Андрущака на 6 місяців.

Свято Незнаного Жовніра

По світовій війні, яка пожерла стілько людських жертв, ввійшло нове свято 11. листопада на памятку, завішення оружжа і закінчення різні народів. В цій страшній заверусі брав участь увесь світ, там змагались не лише фізична сила, витрева лість і техніка, але хто знає чи не в більшій мірі змагалась віра в правду своєї справи. В тій війні показалось слово не менше важним оружам чим техніка дисципліна, вишкіл і т. д.

Скінчилась війна, в якій лягло богатобогато таких героїв, яких імена та геройські діла не звісні зовсім тим, для яких і за яких вони все те доконали і посвятили себе. Без`слави вони спочнли, ці тисячі незнаних героїв.

І на знак пошани для цих безіменних, на знак вдячности і признання святкують народи сьогодня свято незнаного жовніра. День завішення оружжя є днем цього свята. І всюди народи склонюють голову перед памятником незнаного жовніра та обходять цей день як найбільше державне свято.

І у нас Українців це свято має свою вагу, бо незнаний жовнір є уосібленням жовніра, що посвятився за правду, за кращу долю свого народа. І в нас лягли тисячі героїв, які незвісні тим, за яких вони лягли, за яких вони боролись, яких добрих прав і долі боронили. Тому це свято і нам є дороге, тому Українці в Канаді з двох причин повинні його святкувати. З причини уосіблення в незнаним жовнірі, жовніра за правду, за кращу долю народу і тому, що Українці в Канаді винні цій державі те„ що добрий горожанин Канади мусить бути винен. Бо смуток Канади є смутком Українця в Канаді, а радість мусить бути його радістю. Тому і бувші стрільці Українських Армій схилили голови в день 11. листопада разом з англійськими ветеранами і канадійським громадянством.

СВЯТО НЕЗНАНОГО ЖОВНІРА В МОНТРЕАЛІ

Укр. Стр. Громада в Монтреалі цего року пораз перший взяла участь в святі незнаного жовніра. На запрошення монтреальського відділу канадійських ветеранів виступив відділ УСГ в Монтреалі, скрі плений бувшими укр. жовнірами, що працюють в других товариствах.

Цей виступ відбувся дня 11-го листопада враз зі всіми військовими частина міста Монтреалю, ветеранами, відділами ма ринарки і летунів, та всіма достойниками військових і цивільних властий, як також дипльоматичним корпусом.

О годині 10. наш стрілецький відділ в силі точно 120 людий вистроївся коло Домініон Сквер з двома прапорами українсь ким і канадійським, а на чолі його двох стрільців держали чудовий вінець з тривубом і написею на голубій ленті: "То да Глоріюс дид — Україніан Ветеран Ассоціейшин". Цей напис був дуже старанно вишитий жовтими нитками. Проходячі англійські частини салютували до наших прапорів і вели свої сотні під командою: "в ліво глянь". Чверть по 10 вирушили два відділи англійських ветеранів, а се "Імпіріал Ветеран Ліг" і "Кенедієн Ліджон оф Брітіш Емпайр Сервіс Ліг", а за ними призначено місце походу Стрілецькому відділові, а на площі наш відділ уставлено рядом з Ветеранами. Наші прапори уставлено поруч англійських, мабудь перший раз в історії українських поселенців від 35 літ, замикаючи круг, в якім були: начальний вождь канадійської армії ген. Сир Артур Курріе, ген. Сер В. Тортон, ген. бригадир, командант Монтреальського Військового округа і около 25 инших старшин генеральної булави. По відправі і дві мінутовій мовчанці почали складати вінці ріжні частини, та ріжні особи. В обличу всіх генералів і старшин два українські стрільці в гарних однострояхпринесли вінець від УСГ і передали голові УСГ Василишинові, який зложив його перед ценотафом. Хвилина мовчанки на позір — салют перед і по зложенню вінця і військові звороти зробили на присутних інтригуюче враження. Також оригінальність вінця та вишита лента стягнула на нього увагу всіх присутних. Опісля наступила дефіляда перед памятником. Перші руши ли два відділи ветеранів, а за ними відділ УСГ. З відси рушив похід до вулиці Шербрук де вже ждали начальний вождь канадійської армії враз зі своїм почотом, щоби відібрати дефіляду.

Похід витягнувся по широкій вулиці, серед чудової погоди, під звуком найкращої музики, та зближався до малих прапорів, які держали гренадири, зазначуючи місце Генераліції. В тім паде команда зв чна і рішуча: Позір! Почетний хід на пра во! Сотня в право глянь! Заграла кров, налетіли спомини деліфяди перед україньскими генералами та в момент хлопці по вернулись в залізні статуї. Струнка поста ва, звернені облича, викинена грудь, та різький крок пригадали стару війну і в туж мить посипались оплески тисячної ма си Англійців, які приглядались тій незнаній частині з незнаним прапором. Се викликало незатерте враження на всіх присутних, які брали участь. Тогож дня англійські старшини зложили гратуляції за гарний відділ і дефіляду. Очевидці навіть з військових кругів підчеркнули, що відділ УСГ буvthe best marching units from all the Veterans.

В поході взяли участь крім членів УСГ також бувші жовнірі, які є в інших Товариствах, а саме: Тов. ім. Шевченка, на Понт Ст. Чарлес, Тов. Франка, Тов. Запорожська Січ і Тов. Драгоманова. Похід по скінченню відійшов ще через ціле місто аж до Фронтенак Ст., укр. дільниці, де перед одним з товариств його розвязано словами подяки, висловленої провідтей і прихильників наших.

Присутний.

З життя Гурткiв

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

(Саскатун, Саск.)

Місяць листопад, котрим то місяцем звичайно починає живійше бити живчик життя серед наших товариств а з окрема в осередках стрілецьких організацій — вніс в саскатунське стрілецтво дещо нового. В першій мірі належить згадати про наше стрілецьке листопадове свято, котре було овочем тих довгих старань поодиноких членів УСГ, як також запрошених гостей і прихильників наших.

Коли в попередних роках се національне свято було відсвятковуване спільно всіми українськими організаціями, так на жаль сего року наша громада була змуше на самостійно перевести се велике свято. Не тут місце і пора подавати причини ізза котрих се сталося, всеж таки належить підчеркнути, що — так як то часто між Українцями стається — і тут знана припо відка "хорони нас Боже від приятелів, бо з ворогами дамо собі раду" — знайшла місце. Таким чином у нашому місті відбулися три листопадові свята — і то в неділю дня 1-го листопада о год. 8-ій чи 8.30 вечером. Святкування 1-го листопада започаткували члени УСГ., беручи участь в Богослуженях і панахидах так в укр. православній церкві як і в греко-католицькій церкві — залежно від їх релігійної приналежности. Вечером о год. 8.30 в великій салі "Роксі" був заповіджений святочний

концерт. Вже пів години перед заповідженим початком велика саля, котра помістити може звиж 1000 народу була наповнена так, що часть публики мусіла стояти. Всего начислювалося около 1200 людей. Богато людей мусіло відійти, бо не було спроможности їх помістити.

Над естрадою виднілася умисне на цей день зроблена тов. Бриком мапа України з відповідними датами о великости землі населення під всіми окупантами. Територія українська обведена терновим вінцем, з котрого спадають кроплі крови. Зображення кровавлення українського народу під всіми окупантами. В лівому горішньому розі видніє постать св. Михайла з мечем а за ним постать стрільця і козака. Се апотеза визволення укр. земель мечем і українською кровю. Напис і опис переведені в англійській мові. Мапа оточена мальованою меріжкою в укр. народнім стилю.

Були виголошені вступне слово і два реферати. Оден в українській а другий в англійській мовах. Англійців було присутних на 20—25%. Реферат по англійськи був переведений п. Пернаровським незвичайно добре, так що мапа і живе слово бесідника зробили сильне враження на присутних Англійців. Малося враження, що концерт виконав якусь соту часть цеї роботи, яку називається пропагандою.

Концертові точки вийшли бездоганно. Всі хто брали активну участь в концерті, приложили всі свої сили на те, щоб се свято випало як найлучше і щоб публика відійшла з чимсь новим.

О год. 10.30 була перерва.

Слід зазначити, що на те свято приїхали гості з фармів з віддали більш як сто миль. Гостям тим належиться велике признання і подив. Признання, що не жаліли труду і гроша, щоб збільшити святочну громаду — подив, що дали доказ сеї великої любови до свого національного свята.

Також з великим вдоволенням належить піднести сю посвяту з боку тих всіх, котрі хоча і не члени УСГ—всеж таки не жаліли ні часу ні труду, а взяли активну участь в точках концерту. Не відстрашилися, що УСГ не мала відповідної домівки на проби хору і на прочі точки.

Коли згадаємо, що на всіх трох святах в Саскатуні могло бути тоїж самої години около 2000 присутних — то йдучи по думці "в єдности сила" — мусить прийти ся до заключення, що колиб всі Українці Саскатуну відсвяткували такі і тим подібні національні свята (свято соборности) соборно, моральна і матеріяльна користь булаб далеко більша. Дай Боже, щоб соборність показали наші саскатунські товариства не лише в крикливих заявах і промовах, але і на ділі. Побачимо.

Чистий дохід призначено на наших Інвалідів в краю.

Другим виступом офіціяльним УСГ в Саскатуні було взяття участи в "День згадки" дня 11-го листопада. УСГ взяла участь в цьому святі поруч з канадійськими ветеранами, війск. скавтами і т.д. Відділ УСГ йшов як окремий відділ, а члени всі мали на грудях пропамятну військову відзнаку. Від УСГ був зложений гарний вінець під меморіялом з написею в англійській мові: "На згадку тих, котрі впали за свій нарід — Укр. Стрілецька Громада". Се був перший офіціяльний виступ УСГ в Саскатуні на канадійськім національнім святі.

Учасник.

Монтреал, Кве.

Листопадове свято в Монтреал, Кке., відбулося спільно при співучасти 9-ох товариств з виїмком греко-католицького Дому, яке уладжувало свято зовсім самостійно. Свято відбулося в однім із найкращих театрів "Монумент Нешенел Театре" на 1550 міст. Саля була битком набита і мала 1700 глядачів, бо около 200 людей було на сцені. Всі точки випали дуже гарно, як також два живі образи уложені т. Василишиним "Прощання Стрільця" і "Україна". Присутні віднесли прекрасне враження і У. С. Г. яка не фігурувала на

програмах одержала признання від громадян. Загальний прихід $431. 51 з чого нетто $322. 03. Після рішення комітету вислано їх сейчас на Інвалідів і У. В. О. прямо, бо так домагалися православні, а за ними і инші. На будову дому для Українських Інвалідів вислано $144.00 оплата $1.10 переміна на ам. доляри $15.84 разом $160.94. На У. В. О. вислано $176.00 оплата $1.32 переміна $19.36 разом $196.68 **в тім є вчислені також $35.00 доданих Т-вом О. У. П. В.** Настрій в Гуртку після свята бадьорий тому що все випало дуже гарно,... святочно, а навіть маєстатично. На салі галерії і сцені панував взірцевий порядок, який держали заздалегідь назначені до цього стрільці — які в свою чергу вивязалися із завдання впорядників знаменито.

Е. Василишин.

БІНФАЙТ, САСК.

День 15-го листопада, як оден з найсвяточнійших днів, які коли святкує Бінфайтська кольонія, лишиться в нестертій памяти всьому бінфайтському громадянству; того дня святковано пропамятне "Першого Листопада".

День понурий уже від самого ранка. Здається, що надія заведе. Святочний комітет проходжується і нервово виглядає гостей. Десята перед полуднем — ні живої душі. Вулицею проходжуються "свідомі" і з призирством підсміхуються. Невжеж цей Українець, вічний слуга, знехтує цим разом закон національного обовязку? Листи зі запрошенням розіслані. Чи зрозуміє їх як слід наш безталанний люд? Але ще хвилина і... саля по береги виповнена. Вулиця здовж заставлена автомобілями. Комітет радіє, витає гостей і розчулюється; готов кинутися в обняття кожному гостеві.

О дванайцятій годині о. Волохатюк розпочав Богослуження. На салі панує святочний настрій. Очі всіх звернені на великий символ, символ великої ідеї й гетсеманських страждань — стрілецьку Могилу. Вона стоїть самітна під лісом освічена коліровим світлом, як символ світла великої ідеї, за котру полягли сотки тисяч найкращих Синів України; березовий хрест, а на нім терновий вінець, як символ страждань стрілецької долі, а з цим і далі усеї української Нації і її Соборности. На могилі кріс і шабля, а над ними напись: "СПІТЬ І ПРО ВОЛЮ СНІТЬ..." Думка сіла на хрест і полинула там гень далеко, під Іванівку, Бережани, Львів, Київ і т. д., мандруючи шляхом стрілецьких лицарських подвигів. Жалібний церковний спів "Зі святими упокій"... пригадав всім, що Стрілець, великий Спарт, котрий лежить у могилі вже більше не встане, але Він залишив великий заповіт: "Добути, або в дома не бути!" І цей заповіт сходить на нас синів тої самої Батьківщини, за для котрої Він поліг. Уже гень з полудня, як перша частина свята закінчилася.

На третю годину по полудни, проголошено другу частину свята, яка складалася з хорових і деклямаційних точок, та трох рефератів. Діріґент п. Й. Шашарівський збирає свою "фамілію" і говорить кожному співакови "на розум". Мурашки попід шкірою вандрують. "Коби лиш вивязатися", — міркує кожний. Саля битком набита. Гр. І. Пентелюк вступним словом відкриває свято. Хор гимном "Не пора, не пора" розпочинає хорову часть. Із двайцять двох мужеських грудей понісся великий гимн і своєю красою причарував святочну Громаду. І так точка за точкою, спів і деклямації. Гр. В. Підлисецький відчитав окружний реферат, розісланий Головною Управою У. С. Г. спеціяльно на цей день. Маленька Анна Підлісецька і Василько Дуткевич квітчають могилу, а п. Оля Хахула, як символ України презентує при могилі. Підчас цього, гр. В. Козак з Ріджайни виголошує з піднесенням прольоґ і лишає дуже гарне враження на присутних. Хор співає: Заквітчали дівчатонька. Гр. В. Козак виголошує реферат.

Уже сама поява шан. бесідника викликує не салі бурю оплесків. Прелєґент, так

як і богато інших, зачинає, так би сказати з нічого. Однак, слово за словом, паде як цілющий бальзам на зранену душу українського емігранта, відірваного химерною долею від матірного пня. А так в розгарі промови видає огненним словом прокляпромови видає огненним словом прокляпромови видає огненним словом прокляпром

6. Вибір Головної Управи УСГ на рік 1932.
7. Реферати.
8. Ухвали.
9. Внески і запити.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ УСГ ГУРТОК Ч. 3. В МОНТРЕАЛІ

Звіт голови за час від 28-го XII 1930 до 31-го VI. 1931.

Повисший звіт обнимає діяльність Гуртка ч. 3. за 7 місяців, то є від дня 28. грудня 1930, коли я перебрав головство на Загальних Зборах Гуртка. Відомо всім старим членам в яких невідрадних відносинах находився Гурток в той час, коли Загальні Збори передали мені, а також вибраній старшині провід. Гурток находився в той час в стадії цілковитого занепаду, знеохоти та явного недовіря зглядом себе і старшини. Застерігаюсь, що стан який панував тоді в Гуртку не був в ніякому разі залежний від невмілого проводу чи працездатности минувшої старшини, а наоборот мушу підчеркнути, що уступившa старшина робила все, що було в її силах, щоб задержати ідейні одиниці та скріпити їх на дусі і піднести повагу УСГ, яка була поважно захитана. Причини так прикрого тодішнього стану Вам майже всім відомі, а були це переважно некорисні впливи зі зовні Організації одного таки з наших членів, який завдяки змінчивости свого характеру, мов той хамелеон, перебігав з табору в табор і при тім, щоб виказати своїм новим хліботодавцям свою ідейність та працьовитість в їх користь, мусів нищити все те, що передше шанував. Це є ціхою кожного ренегата і зрадника.

Приступаючи до віставлення білянсу нашої праці від початку цього року аж по кінець минулого місяця, мусимо признати, що наша актива представляється в досить поважних цифрах, тимбільше, як візьмемо під увагу, що найменше підприняття треба було робити з новою енергією, великим вкладом сил, поборюючи нехіть до нас зі зовні і неспоєність та незорганізованість самого таки Гуртка. Актива нашої діяльности діляться на 10 головних точок:

1. Членство

Число членів з 28 побільшилось до 56, то є точно подвоїлося. Члени прибували в той спосіб, що в січни вписалось 3. Д. і 3 Пр. в лютні 1 Д. 4 Пр., в квітні 1 Д, 1 Пр., в травні 1 Д. — Пр., в липні 1 Д. 2 Пр.

2. Сходини

За 7 місяців відбуто точно 30 ділових сходин Гуртка і 2 Засідання Старшини, невключаючи сходин в неділі через цілу зиму, які були для читання, поговірки та взаїмного пізнання себе.

Чайні вечері і свячене

Уладжено в своїм обсягу ділання і домівці 2 чайні вечері, 1 запусти і Стрілецьке Свячене з гарним матеріяльним і ще кращим моральним успіхом. Докладнійші дані пододуть вам секретар і скарбник в своїх звітах.

4. Вистави

Уладжено 4 вистави, а се: "Кара за Гріх" 2 рази на Пойнт Ст. Чарлес в Тві Шевченка і "Бондарівна" та "Борці за Волю" в Укр. Кат. Домі. І хоч успіх матеріяльний був незначний, тому, що дохід ділилось по половині з Т-вом, яке відступало салю, то всеж таки слід підчеркнути, що мимо браків у відповідній гардеробі,, сце неріях тощо — аматори вивязалися майже в кожній виставі дуже старанно, виказуючи тим розуміння наложеного на себе обовязку і максімум праці.

5. Відчити

За весь час уладжено 1 відчит т. Й. Сосанським на тему: Як обходитись з апаратом і як робити світлини. Вправді ця ділянка нашої праці не була як слід розвинена задля браку відповідних промовців, однак є надія, що в другій половині року буде праця в цім напрямі скріплена.

6. Збори відпоручників Товариств.

Гурток скликав на день 9. лютня ц. р. збори відпоручників всіх національних товариств в цілі підпису зладженого УСГ. Меморіялу до премієра Беннета, які відбулись з повним успіхом бо 9 Товариств підписало і зложило 3 дол. оплати на кошти зладження.

7. Концерти

Гурток спільно з Т-вом ім. Драгоманова уладив Шевченківський концерт, як та кож взяв гремяльно участь в Шевченківськім і Франківськім концертах, уладжених Т-вом Шевченка на Пойнт Ст. Чарлес.

Тут слід причислити теж Падолистове Свято, уледжене заходами Гуртка, спільно зі всіма національними Т-вами, яке випало надсподівано гарно, перший раз в Монтреалі спільними силами і дохід був $293.80, який розділено по половині на Інвалідів і Воєнний Фонд УВО. Рівнож уладжено протестаційне віче з нагоди жорстокої пацифікації Західної України польськими властями і військом. Весь дохід в сумі $190.00 вислано на боєвий фонд УВО.

8. Коляда

Підчас Різдва уладжено коляду на Рідну Школу і УВО, яка принесла в користь Рідної Шк. $57.35 і УВО $36.50.

9. Кольпортаж і збірки

Старшина Гуртка старається всіма можливим способами розповсюднювати видання УСГ, то є "Стрілецькі Вісти", а також видання тотожних організацій, які стоять з нами в тіснім контакті, а се "Червона Калина" і Орг. Націоналістів — Розбудова Нації, — а головно "Сурму" видання УВО. Рівнож на цю останню переводиться збірки при ріжних нагодах на піддержання її корисної праці.

10. Пікніки

В кінці, в літнім сезоні цього року уладжено 7 пікників зі знаменитим моральним і матеріяльним успіхім. Треба загадати, що наш ризиковний крок винайму пікнікової площі за 75 дол., тоді, як в касі не було зовсім грошей виплатив ся дуже гарно. Після обчислення пікніки принесли касі Гуртка $347.04 і тільки завдяки цьому Гурток зможе вирівнати свої залеглости в ГУ. УСГ та піддержати своїх безробітних членів. Тут мушу підчеркнути одну дуже важну обставину, а се, що майже всі члени за дуже малими винятками працювали на пікніках дуже щиро, охочо а деякі навіть з самовідреченням, що в головній мірі причинилось до так гарного матеріяльного успіху. Що найголовнійше це, що в інших Т-вах принялось поняття, що Стрільці намічену і розпочату справу потрафлять перевести в діло без згляду на прикрости і перепони, яких нам прийшлось зазнати таки від своїх.

До цього ще слід би додати, що з рамени Гуртка та поодиноких членів появилось кілька менших і більших дописів в "Стрілецьких Вістях" і "Кан. Фармери", чи то з життя Гуртка, чи відповіді на без основні накиди і клевету тих, яким розвій УСГ є сіллю в оці. Переписка Гуртка з ГУ і поодинокими Гуртками Канади є сильно розвинена та розпорядження з Г. У. Старшина старається по змозі виконувати точно і переводити в життя. Активність Гуртка з надходячим літним сезоном не тільки що не зменшилась, як це було минувшого року, а на оборот збільшилась, та сходини відбуваються правильно після назначеного речинця раз в тижні. На жаль майже половина стрільців на ходиться без праці з причини економічної крізи в Канаді і цьому Старшина не всилі запобічи, а такий стан, без сумніву, відбивається некорисно на активність діяльности Гуртка. Та мимо ріжних перепон із зовні, злобних вчинків і подлих наклепів на УСГ, мимо безробіття і тяжкого економічного положення більшости членів і мимо скритих заходів декотрих укр. нац. і большевиків, щоб започаткувати роздор в Гуртку — мушу зауважити, що поодинокі члени доросли вповні до свого завдання, як також приємне явище, що в Гуртку Ч. 3. починає що раз більше

вкорінюватися почуття обовязку, словність, точність, товариська співпраця та консолідація членів в одну тісно звязану стрілецькими ідеями і переживаннями Організацію, яка якраз своїм товариським споєнням відріжняється від инших то вариств.

Здаючи повищий звіт з діяльности за минувших 7 місяців, я свідомий цього, як також Старшина Гуртка і всі члени, що не всі завдання наші осягнені, що далеко більше чим до тепер зроблено, чекає ще на виконання. Тому ми всі спільно як один із питомою завзятістю стрільця мусимо доложити всіх наших зусиль, щоб ви слід наших змагань і праці був далеко більший чим до тепер. Тому лучім свої сили. Ідім витревало в наміреним напрямі. Засталім свою волю в осягненню намічених стремлінь. Зєднуймо до праці як найбільше робітників. І нехай кожний виконає лише свою роботу, а тоді певно побіда буде за нами.

Е. Василишин,
голова УСГ Гуртка ч. 3.

ТІ ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВІ

1. Гурток УСГ., Віндзор, Онт. ..... $4.01.
2. Й. Ваврик, Дана, Саск. ..... $1.00.
3. І. Й. Савчук, Торонто, Онт. ..... $1.00.
4. І. Атаманів, Ди Пас, Ман. **збірка.**
   По $1.00: Н. Попович,
   По $0.50: С. Красько, П. Нагірний.
   По $0.25: С. Бігун, В. Шедяк, І. Гескюк, Д. Ілащук. ..... 3.00.
5. Гурток УСГ., Едмонтон, Алта. з Листопадового Свята ..... $50.00.
6. Т-во ім. М. Грушевського, Бедфордвіл Саск з Листопадового Свята $24.00
7. Жіноцтво при церкві Пр. Тройці, Гонор, Ман. ..... $3.20.
8. В. Стодольний, Форт Вілліям, Онт. **збірка.** По $0.50: В. Стодольний, М. Лис По $0.25: П. Чернявський, П. Борецький, Л. Нахвостач, М. Кохалик, Г. Мікула, С. Чаладан, П. Костик, А. Кузик ..... $3.00.
9. С. Гавриленко, Лемонт, Алта. .... $0.50.
10. **П. Голод,** Престон, Онт. **збірка:** По $1.00: П. Голод. По $0.50: М. Антонишин, М. Момотюк, Р. Махняк, П. Долотович, В. Богдан, В. Скоблинюк, Г. Бендус, Ф. Залеский. По $0.25: М. Павелко, Е. Кремпович, А. Каутеш, В. Турецький, В. Студняк, А. Балагура, І. Шеленко, Ю. Турів, Н. Човник, Н. Баранюк. ..... $7.50.
11. **І. Й. Савчук,** Торонто, Онт. **Збірка:** По $3.00. Н. С. По $1.00; Н. Д. По $0.50: П. Б. І. М. Н. ..... $5.00.
12. К. Старий, Фрейри Глін, Саск., з нагоди свойого вінчання ..... $5.00.
13. Др. І. Оробко, Едмонтон, Алта, ... $5.00
14. Й. Боднар, Кардінал, Алта $1.00
15. **О. Гонтаренко,** Ди Пас, Ман. **збірка:** По $.50: О. Гонтаренка,а П. Дуфанець ..... $1.00.
16. М. Балабас, Давфін, Ман. ..... $1.00.
17. Т-во Чит. ім. Т. Шевченка, Алвена, Саск. ..... $10.00.
18. Літ. Т-во ім. Т. Шевченка, Глеслин, Саск. збірка: По $0.50: М. Козак, М. Чуй. По $0.25: Н. Корпач, М. Кульчицький, С. Гаврилів, П. Гаврилів, С. Данчура, В. Ключка, Чарнецький, І. Лизюк, В. Галевич, М. Гаврилів. По $0.20: А. Федуняк, По $0.15: М. Палаш. ..... $3.85.
19. Укр. Літ. Т-во. ім. М. Грушевського, Ошава, Онт. ..... $5.00.
20. І. Данильчук, Вонда, Саск. ..... $0.50.
21. І. П. Світик, Келгари, Алта. ..... $1.00.
22. А. Жарий, Карудерс, Саск. збірка: По $1.50: Г. Жарий. По $1.00: І. Янів. По $0.50: О. Янів, І. Бердар. По $0.25: Й. Янів, В. Янів. ..... $4.00.
23. Н. Мелень, Мулвігіл, Саск. ..... $2.00.
24. Гурток УСГ., Бінфайт, Саск, збірка: Збирач: **Анна Оришук.** По $1.00: М. Гриціший, М. Старик, Д. Миківка, П. Сорока, Й. Шашарівський, Е. Дудар, І. Дуткевич, М. Біланн. По $0.75: В. Козак, Д. Ласько. По $0.50: П. Підлисецький, А. Дуткевич, Г. Бойчук. По $0.25: В. Товстяк, М. Котик, Н. Обак, М. Головацький, Й. Степанський, А. Симотюк, Л. Кукура, Н. Руміга. ..... $13.25.
Збирач: **Марія Миківна.**

По $1.00: Г. Купченко, Г. Смикальський, Н. Гуцуляк, А. Гуцуляк. По $0.50: В. Третяк, В. Підлисецький, А. Нагорний, І. Мацьків, С. Гудик. По $0.25: Ф. Саблатаж, М. Худяк, М. Головацький, І. Саламанчук, Н. Хахула П. Климик. $8.90
Збирач: **Марія Симотюк:**
По $1.00: Й. Шуригайло, О. Кабанюк. По 50 ц. М. Панкевич, Ф. Ростулька, А. Райс І. Гуцуляк. По $0.30: С. Вівсюрка. По $0.25: А. Цесек, С. Кучмій, Ф. Грибський, Г. Шашарівська, В. Головацький, І. Медвідь. По $0.20: М. Гузік ..... $6.00.
Збирач: **Оля Хахула.**
По $1.00: о. Т. Д. Волохатюк, П. Букарешта. По $0.50: П. Бачинський, В. Козак, Ф. Катрусяк, С. Логляр, З. Медвідь, З. Біланн, Й. Гантов, Н. Хахула, І. Пантелюк, К. Олещук. По $0.25: В Семенчук, С. Грушка, І. Карафа, П. Задурович, М. Гуцуляк, А. Симотюк, М. Дзюба, А. Шост, Р. Дзюба, О. Хахула. ..... $11.00.
Збірки при дверах пічас Листопадового Свята ..... $10.00.
Разом переслав Гурток УСГ. з Бінфайт, Саск. $50.00. Половина на Інвалідів УГА, а друга половина на Б. Ф. УВО.....$ 25.00.
25. О. Марко, Кридор, Саск. ..... $3.00.
26. Чит. Просвіти ім. Т. Шевченка, Гонеймун, Саск. ..... $10.00.
27. **С. Закалик,** Саскатун, Саск. збірка: По $0.50: С. Закалик, П. Божок, І. Ендерсон. По $0.25: С. Великач, П. Думин, М. Мартинів, В. Рибак, А. Колодруб, М. Лозінська, П. Кравець, П. Брунвальд. По $0.15: С. Великач. ..... $3.65.
28. **Ф. Чепига,** Вайта, Ман. збірка. По $0.50: Й. Кулачковський, Ф. Чепига, Г. Колісник, М. Мачула По $0.25: Й. Підлубний, Д. Смук, М. Подольський С. Гапичук, Д. Подольський, Й. Колісник. По Разом $3.85
29. **Ф Федрик,** Гемптон, Саск. збірка: По $0.75: Т. Федрик. По $0.50: Ф. Федрик. По $0.25: А. Крипакевич, П. Білоус. ..... $1.75.
Разом зібрано $188. 81
Проголощено попередно $65. 95
Разом ..... **$254. 76.**

Всім жертводавцям і збирачам складає Головна Управа Української Стрілецької Громади щиру подяку за зложені і зібрані жертви. Жертви слати на адресу:

УКР. СТРІЛ. ГРОМАДА
Box 2121 —— Вінніпег, Ман.

Кожне Українське Товариство, кожний свідомий Українець повинні читати і передплачувати одиноку двотижневу часопись "НЕЗАЛЕЖНІСТЬ" що виходить в Парижі, Франція. Річна передплата $2.00 Передплату слати на адресу: Кооп. "КАЛИНА" Box 2121, Вінніпег, Ман.

Купуйте театральні підручники !
Остання ніч в польській тюрмі, драма на 4-ри дії М. Старицького ..... 20 цент.
У пазурах російського Чека, драма на 5 дій П. Пилипенка ..... 25 цент.
Замовлення посилайте на адресу:
КАЛИНА
BOX 2121 WINNIPEG, MAN.

ІСТОРИЧНИЙ
Календар-Альманах
ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ
на рік 1932.
вийшов з друку і появився вже в розпродажі. Сей Календар - Альманах повинен знаходитися в кожній українській хаті. Кожний свідомий Українець, що інтересується визвольним змаганням змаганням свого народу повинен його купити. Кромі календа ріюм містить в собі календар поверх 30 оповідань з часів нашої визвольної боротьби. Ціна календаря дуже низька, бо лише 60 центів. Для книгарень значний опуст. Замовлення разом з грішми слати на слідуючу адресу:
"КАЛИНА"
BOX 2121 WINNIPEG, MAN.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Розбудову Нації

Орган Проводу Українських Націоналістів

виходить кождого другого місяця подвійним числом

Містить ідеольогічні, фільозофічні, політичні, історичні, господарські, військові, літературні та інші статті, спомини учасників української визвольної боротьби, огляди міжнародньої політики, світового господарства, життя на всіх українських землях і життя Українців на чужині та звідомлення з діяльности Організації Українських Націоналістів.

Передплату у висоті $1.50 річно приймає:

"КАЛИНА"
BOX 2121 WINNIPEG,MAN.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВЖЕ НИНІ!

Свойого часу богато людий зверталося до ГУ. УСГ зі запитом про українські відзнаки. В той час не було їх в Гол. Управі Укр. Стріл. Громади. Щоби задоволити запитуючих Гол. Управа спровадила такі відзнаки, котрі продаються по слідуючій ціні:

Тризуб на емал. (більший) ..... 40 ц.
Тризуб на ем. з лавровим вінцем 30 ц.
Тризуб круглий на емалії ..... 20ц.
Тризуб до краватки ..... 20ц.
Св. Арх. Михаїл з львом на ем. 20ц.
Погруддя Т. Шевченка ..... 10ц.
Св. Арх. Михаїл з львом на ем. .... 20 ц.

Великий вибір світлин і видівок зі стрілецького життя, гори карпати, похід і пр. Замовляти на адресу:

"КАЛИНА"
BOX 2121 WINNIPEG, MAN.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

Літопись Червоної Калини

Ілюстрований журнал, виходить кождого місяця

Містить історичні та побутові статті з часів нашої визвольної війни. Описує живим і легким стилем історичні події наших визвольних змагань.

Передплата на рік $2.00

Передплату слати на адресу:

"КАЛИНА"
BOX 2121 WINNIPEG,MAN.

НАЙБІЛЬША УКР. КНИГАРНЯ
поза межами України
ТЕОДОР САВУЛА У ВІДНІ
має на складі
ОРИГІНАЛЬНІ СТРІЛЕЦЬКІ ВІДЗНАКИ
з Української і світової війни

Жадайте наш великий ілюстрований каталюг, в якому є подані всі українські книжки зі всіх земель України і еміграції, мапи, ноти, співанники, картини, портрети славних Українців, листівки УСС. і інші, та відзнаки. Ведемо також усі книжки, мапи, листівки, і відзнаки, заборонені в Польщі. Каталюг висилаємо тільки тим, хто в нас замовить річи. — Адресуйте:

UKRAINIAN BOOKSELLER
Theodor Sawula
Viena I. Biemerg 2 Austria, Europe.

Читайте і передплачуйте тижневик
"УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

Виходить в Перемишлі, Галичина. Річна передплата $2.50 Передплату слати до кооп. "КАЛИНА" Box 2121, Вінніпег, Ман.